

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะวิชาชีพแก่นักเรียนใน ท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียน

The Development of Educational Quality to Enhance the Professional Skills of Students by Coaching and Mentoring Techniques in the School

¹พรพนา ศรีสถานนท์ (Pornpana Srisatanon)

²บุปผา พิกุลแก้ว (Bubpha Pigulkeaw)

คณะบริหารธุรกิจ สถาบันรัชต์ภาคย์ (Faculty of Business Administration, Rajapark Institute)

Email: Missbubpha@hotmail.com

Received March 18, 2021; **Revised** April 14, 2021; **Accepted** May 15, 2021

Abstract

The objective of this study are as following: 1) Study on the activities to enhance the professional skills for students 2) Provide a guideline for the development of educational quality for local development by coaching and mentoring techniques to the school of professional learning. Mixed-Method Research includes small group discussion, practicing and questionnaires to the population of four teachers and 64 students from Pak Klong Song school in Prathumthani province Result of the study showed that 1) learning activities in the form of practical training can enhance professional skill and more than 80% can perform the job successfully. The satisfaction towards activities was at the highest level (4.65) 2) Management team, teacher and student should work together to develop the learning and teaching activities by using coaching and mentoring technique to apply with professional and technical skill learning.

Keywords: The Development of Educational Quality; Local Education; Coaching and Mentoring Techniques in the School

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะวิชาชีพแก่นักเรียน และ 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะวิชาชีพในท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียน การวิจัยเป็นแบบผสมผสาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู จำนวน 4 คน และนักเรียน จำนวน 64 คน จากโรงเรียนปากคลอง

สอง จังหวัดปทุมธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การประชุมกลุ่ม การทดลอง การฝึกปฏิบัติ และแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะวิชาชีพส่งผลให้ครูและนักเรียนได้รับความรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการสอนแบบ PLC ทำให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติวิชาชีพสูงขึ้น และผลการฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานโดยรวมปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 80 ความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.65) 2) ผู้บริหาร ครู นักเรียนควรมีความร่วมมือในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แนวทางของการโค้ชและเทคนิคพี่เลี้ยงมาบูรณาการกับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณภาพการศึกษา; การศึกษาในท้องถิ่น; เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียน

บทนำ

จากนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ด้านอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นความสำคัญของการส่งเสริมบทบาทให้สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ทั่วประเทศทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้แก่สถานศึกษาในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งการพัฒนาดังกล่าว หมายถึง การทำกิจกรรม โครงการพัฒนา ตามนโยบายของภาครัฐในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กสู่การเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงโรงเรียนเทคนิคพี่เลี้ยง หมายถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงโรงเรียนขนาดเล็กในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ เพื่อสร้างความไว้วางใจ การสร้างให้ครูมีความคิดใหม่ ๆ ในการสร้างการเติบโตทางความคิด ทั้งการฟังอย่างลึกซึ้ง การสะท้อนกลับที่มีคุณภาพให้เกิดการพัฒนาตัวเองตลอดจนสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้สามารถปฏิบัติตนในการถ่ายทอดและพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนสู่นักเรียนและเพื่อนครูตามศักยภาพที่มี ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างต่อเนื่องจนสร้างเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในเรื่องการอบรมความรู้ การถ่ายทอดการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน หมายถึงผลการเรียนของนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

โรงเรียนปากคลองสอง ก่อตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 20 พฤษภาคม 2482 มีอาคารเรียน จำนวน 2 หลัง โรงอาหาร จำนวน 1 หลัง สนามกีฬา บริเวณด้านหน้าโรงเรียนติดกับคลองสอง ระดับชั้นเรียนที่เปิดสอนคือระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ เลขที่ 52/1 หมู่ 15 ตำบลคลองสอง อำเภอกลองหลวง จ.ปทุมธานี มีครู จำนวน 4 คน และนักเรียน จำนวน 64 คน สภาพและปัญหาในปัจจุบันโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาทำให้ครูที่มีอยู่มีภาระงานสอนที่มากทั้งงานสอน งานกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานต่าง ๆ จากภายนอก หากครูท่านใดไปปฏิบัติหน้าที่นอกสถานศึกษาก็จะขาดครูดูแลนักเรียน โอกาสที่ครูจะได้รับการพัฒนาค่อนข้างน้อยและยังขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษาที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา ระบบการศึกษาจะจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 ระบบ คือระบบห้องเรียน และระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม แนวทางการแก้ปัญหาของสถาบันพี่เลี้ยง ซึ่งโรงเรียนปากคลองสองนั้นเนื่องจากโรงเรียนมีสภาพสถานที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนบน จัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก จัดการศึกษาระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งขาดแคลนทรัพยากรในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการขาดแคลนครูผู้สอนที่มีคุณสมบัติตรงกับกลุ่มรายวิชาที่สอน

เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย เป็นต้น นอกจากนั้นโรงเรียนดังกล่าวยังต้องการให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ควบคู่คุณธรรมและทักษะวิชาชีพ ซึ่งเป็นนโยบายต้องให้ทุกภาคส่วนร่วมกันส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนได้รับ ประกอบกับปัจจุบันปัญหาที่เป็นภัยต่อสังคมเริ่มกระจายไปยังกลุ่มเด็กเล็กและวัยรุ่นเพิ่มมากขึ้น

สถาบันรัชต์ภาคย์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ซึ่งได้ร่วมดำเนินการจัดโครงการที่เลี้ยงโรงเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 โดยดำเนินกิจกรรมกับนักเรียนและครูโรงเรียนปากคลองสอง และการดำเนินโครงการในปีที่ผ่านมาพบปัญหาด้านการจัดกิจกรรมยังไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียนเนื่องจากระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม และครูขาดความรู้และทักษะในการร่วมกิจกรรม จึงต้องจัดกิจกรรมโดยสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของโรงเรียน ซึ่งในปี 2560 สถาบันรัชต์ภาคย์ ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตามโครงการที่เลี้ยงโรงเรียนต่อจากปีที่ผ่านมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการศึกษาศาสนาและสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคที่เลี้ยงโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน บุคลากรของโรงเรียนให้มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนที่หลากหลายมากขึ้น โดยมีการจัดกิจกรรมที่จัดจะสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ที่เน้นทักษะวิชาชีพที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่สามารถสร้างให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC-Professional Learning Community) ที่เกิดจากการประยุกต์แนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสในการได้รับการเสริมสร้างทักษะทางวิชาชีพที่ทางโรงเรียนยังขาดความพร้อมด้านครูและบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้โดยเฉพาะการใช้เทคนิคที่เลี้ยง จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น จึงดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะวิชาชีพในท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคที่เลี้ยงโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะวิชาชีพแก่นักเรียนและสร้างแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะวิชาชีพในท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคที่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อประโยชน์ในการที่ผู้บริหารและครูนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะวิชาชีพแก่นักเรียน
2. เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคที่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 5 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 คน ปีที่ 5 จำนวน 5 คน และปีที่ 6 จำนวน 7 คน รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 26 คน จากโรงเรียนปากคลองสอง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ประชากรทั้งหมดในการศึกษาวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคที่เลี้ยง 2) ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน

ทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะวิชาชีพแก่นักเรียนในท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคที่เลี้ยงโรงเรียน ผู้วิจัยนำมาสรุปโดยมีรายละเอียดดังนี้

เทคนิคที่เลี้ยงโรงเรียน

1) การโค้ช (Coaching) มาจากคำว่า Kocs หมายถึง รถม้าขนาดใหญ่ ที่ช่วยนำคนไปถึงจุดหมายได้อย่างรวดเร็ว การโค้ชในสมัยดั้งเดิมมีผู้ให้ความหมายว่า เป็นการสอนงาน ซึ่งในปัจจุบัน "การโค้ช" คือ การทำงานร่วมกันระหว่างโค้ชซึ่งเป็นผู้ที่ช่วยเหลือ ชวนคิด ในตัวผู้รับการโค้ช (Coachee อ่านว่า โค้ชชี) ให้มีศักยภาพสูงขึ้น หรือมีความสุขในการปฏิบัติจากเรื่องที่ได้รับการโค้ชตามที่เขาต้องการ ผ่านวิธีการและเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้ผู้รับการโค้ชได้เรียนรู้ เกิดความตระหนักในตัวเองจนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและลงมือทำตามความคิด ความถนัด ความสามารถของตัวเอง เพราะฉะนั้นการโค้ช จึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง โค้ช (Coach) กับผู้รับการโค้ช (Coachee) ให้บรรลุจุดหมายที่โค้ชต้องการ โดยทักษะการโค้ช ได้แก่ 1. ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ (Rapport) เพื่อสร้างความไว้วางใจกับผู้รับการโค้ช 2. คำถามทรงพลัง (Powerful question) เพื่อดึงศักยภาพและความสามารถของผู้รับการโค้ช คำถามส่วนใหญ่จะเป็น คำถามปลายเปิดเพื่อ brain storming ให้ได้ความคิดใหม่ๆ ที่สร้างการเจริญเติบโตทางความคิดอย่างสมบูรณ์แบบ 3.การฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) เพื่อให้ได้ยินเสียงที่ตนเองไม่เคยได้พูดหรือแสดงออกมา 4. การสะท้อนกลับ (feedback) ความคิดใหม่ ๆ อย่างมีคุณภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาตัวเอง และ 5. การสร้างแรงบันดาลใจ (Story telling) ที่ทำให้ผู้ได้รับการโค้ชสามารถปฏิบัติได้อย่างทุ่มเททั้งร่างกายแรงใจอย่างสร้างสรรค์

1.2) เทคนิคที่เลี้ยง (Mentoring) เป็นหน้าที่ของผู้นำทีมได้แก่ที่เลี้ยง ที่จะต้องเป็นผู้นำที่เก่ง มีเทคนิคต่าง ๆ ที่จะสามารถดึงศักยภาพและประสิทธิภาพจากผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งสามารถพัฒนาความสามารถของทีมให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงเป็นบทบาทที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของที่เลี้ยงที่จะมาเป็นผู้นำในการบริหารงาน นอกจากนั้นทักษะการโค้ช เช่น สร้างความสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเชื่อใจ การถามเชิงบวกเพื่อพัฒนาความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในทีม การฟังอย่างเอาใจใส่ การให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเล่าเรื่องสร้างแรงบันดาลใจ เป็นต้น จึงทำให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถของตัวเองอย่างเปิดใจรวมถึงทีมงานที่จะปฏิบัติสามารถทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงจูงใจ และเป็นเงาสะท้อนให้สามารถใช้การโค้ชตัวเองเพื่อให้เห็นตนเองให้สามารถการพัฒนาตนเองในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและองค์กรได้อย่างต่อเนื่อง (Sasima Suksawang, 2020) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการใช้เทคนิคที่เลี้ยงโรงเรียนโดยการโค้ชและเทคนิคที่เลี้ยง อาจเริ่มตั้งแต่การทำหน้าที่ที่เลี้ยงแก่บุคลากรในองค์กรเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับองค์กร เพื่อร่วมงานและสภาพแวดล้อมการทำงาน ไม่ให้เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวหรือเข้ากันไม่ได้ เป็นการป้องกันการลาออกจากองค์กร ทำให้บุคลากรมีความรู้มีความเข้าใจในวัฒนธรรมองค์กร ลักษณะการทำงานที่อาศัยแนวคิดใหม่ ๆ ตลอดจนจนนำไปสู่การมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร

2) การเรียนรู้ ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลซึ่งบูรณาการลักษณะทางกายภาพ อารมณ์และความรู้สึกนึกคิด คนแต่ละคนสามารถเรียนรู้ได้ด้นนั้นเนื่องจากคนทุกคนมีจุดเด่น จุดด้อย ความชอบที่ต่างกัน โดยบางคนเรียนรู้ได้ดีด้วยการ

ฟัง บางคนเรียนได้ดีด้วยการจดบันทึก บางคนชอบลงมือปฏิบัติ และอีกหลายคนเรียนรู้ได้ดีเมื่อเข้าอยู่เป็นกลุ่ม บางคนชอบทำงานคนเดียวจึงไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุดสำหรับคนทุกคน นอกจากนี้สิ่งเร้าต่าง ๆ ได้แก่ สภาพแวดล้อม อารมณ์ สภาพทางจิตใจ สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ สถานะของครอบครัว เป็นต้น นอกจากนั้น ยังมีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคน การศึกษาถึงการเรียนรู้ เป็นการศึกษากิจกรรมที่สังเกตได้ รูปแบบการเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้ของชุมชน ในการพัฒนาชุมชนให้เป็นแห่งของการเรียนรู้ หรือการพัฒนาที่เน้นให้สมาชิกชุมชนรู้จักคิดวิเคราะห์ด้วยเหตุผล และใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหา พัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ผลจากการพัฒนาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันจะเห็นว่า การนำความรู้จากภายนอกในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปยึดยึดให้กับชุมชน จะเป็นประโยชน์ก็เพียงแค่ชั่วคราวเท่านั้น ไม่สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และไม่อาจนำพาประเทศไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ในทิศทางที่ต้องการได้ หากแต่การปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การทำงานจากเดิมมาเป็นการประสานความรู้ที่มีอยู่แล้วภายในชุมชนและความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากภายนอกชุมชนเข้าด้วยกัน เพื่อแก้ไขปัญหาโดยยึดพื้นที่และความต้องการของชุมชนเป็นหลัก โดยหน่วยงานภาครัฐหรือองค์การพัฒนาเป็นเพียง ผู้มีบทบาทในการประสานและผลักดันกระบวนการมีส่วนร่วมจะเป็นทางออกที่ส่งผลต่อการพัฒนาในระยะยาวและยั่งยืนมากกว่า

ดังนั้น สรุปได้ว่าการเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลอันเนื่องมาจากประสบการณ์ และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัวสามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการในเรื่องกิจกรรมการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคต่างๆ มาช่วยในการเสริมสร้างสมรรถภาพของครูผู้สอนในโรงเรียนที่สามารถแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงอย่างเต็มศักยภาพส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและตัวบุคคลในทางที่ดีขึ้น

3) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ระบุถึงหลักการจัดการศึกษาว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ต้องจัดการศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ครูทุกคนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งนวัตกรรมใหม่ที่ครูจะต้องทราบคือ Professional Learning Community (PLC) โดยที่ PLC ย่อมาจาก Professional Learning Community ซึ่งหมายถึง Community of Practice (CoP) ในการทำหน้าที่ครูนั่นเอง (National Education, 1999) ดังที่ Sergiovanni (1994) ได้กล่าวว่า PLC เป็นสถานที่สำหรับ “ปฏิสัมพันธ์” ลด “ความโดดเดี่ยว” ของมวลสมาชิกวิชาชีพครูของโรงเรียนในการทำงาน เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียนหรืองานวิชาการในโรงเรียน ซึ่ง Vicharn Panich (2012) ได้กล่าวถึงการรวมตัวในรูปแบบนี้เป็นเหมือน แรงผลักดัน โดยอาศัยความต้องการและความสนใจของ สมาชิกใน PLC เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สู่มาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก การพัฒนาวิชาชีพให้เป็น “ครูเพื่อศิษย์” และ Manabu (2019) กล่าวว่าหนึ่งในเป้าหมายหลักของการปฏิรูปโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ คือการสร้างโรงเรียนที่ทำให้ครูทุกคนเติบโตขึ้นได้ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ จำเป็นต้องให้ครูสร้างความสัมพันธ์แบบเรียนรู้ซึ่งกันและกันกับเพื่อนร่วมงานภายในโรงเรียนจากการประชุมหารือร่วมกันเรื่องชั้นเรียน ซึ่งการเติบโตของครูจะมีอยู่สองด้านด้วยกันคือการเติบโตในฐานะช่างฝีมือ (Craftsmanship) และการเติบโตในฐานะผู้เชี่ยวชาญ (Professional Development) การเติบโตทั้งสองแบบนี้จำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจากการเรียนรู้ของครู เป็นตัวตั้งต้น เรียนรู้ที่จะมองเห็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

เพื่อนันผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยอาศัยความร่วมมือกันภายในโรงเรียนทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน และสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงเป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงให้เกิดการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน แนวทางหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนเกิดแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาวิธีการสอนของตนเองให้ผู้เรียนสนใจ ใส่ใจในการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนตามรูปแบบที่เสริมสร้าง พัฒนาทักษะการเรียนรู้ร่วมกับครูโดยเฉพาะทักษะทางวิชาชีพให้นักเรียนได้มีโอกาสสร้างอาชีพ สร้างรายได้แก่ตนเอง ตลอดจนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกันกับองค์กรภายในและภายนอกโรงเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพมากขึ้นด้วย

4) การประเมินผล Alongkorn Meesutha and Smith Sachukorn (2010) กล่าวถึงการประเมินผลเป็นเครื่องมือหรือเป็นองค์ประกอบหนึ่งในกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่ ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย ระดับขีดความสามารถและศักยภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กร ตลอดจนสามารถพัฒนาจุดด้อยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งการประเมินผลไม่ใช่วัตถุประสงค์จึงไม่สามารถจะแสดงผลอย่างชัดเจน ผู้ประเมินย่อมมีข้อผิดพลาดจากความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกและอารมณ์ของผู้ประเมินได้ ไม่มีข้อพิสูจน์ใดเลยที่แสดงว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานจะต้องบรรลุวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ทุกประการ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการประเมินผลเป็นกระบวนการประเมินค่าการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ทั้งผลงานและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง Chalermchai Phanthalert (2006) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาระบบการเสริมสมรรถภาพการชี้แนะของนักวิชาการพี่เลี้ยง โดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ในการอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. กระบวนการที่พัฒนาขึ้น ยึดหลักการอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ประกอบด้วย (1) ขั้นตอนเตรียมการ ได้แก่ การประสานงานกับบุคลากร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การวางแผนเป้าหมายและแผนงาน (2) ขั้นตอนดำเนินการชี้แนะ และสะท้อนผลการชี้แนะเป็นขั้นพัฒนาสมรรถภาพการชี้แนะที่ช่วยให้ให้นักวิชาการพี่เลี้ยงเรียนรู้ตามการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ โดยเริ่มจากการรับประสบการณ์รูปธรรม ได้แก่ การเข้าไปดำเนินการชี้แนะในโรงเรียน โดยใช้ยุทธวิธีและเทคนิคการชี้แนะตามวงจรการชี้แนะ การนำประสบการณ์มาสะท้อนผลการชี้แนะเพื่อสร้างความคิดรวบยอด และการนำความคิดรวบยอดไปใช้ และ (3) ขั้นสรุปผลและทบทวนการทำงาน ในการดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว นักวิชาการพี่เลี้ยงจะเกิดการเรียนรู้ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของครู และพัฒนาสมรรถภาพการชี้แนะไปพร้อมกับปฏิบัติงานในโรงเรียน กระบวนการให้รายละเอียดต่างๆ รวมทั้งให้คู่มือผู้พัฒนานักวิชาการพี่เลี้ยง คู่มือสำหรับนักวิชาการพี่เลี้ยง และแบบประเมินสมรรถภาพการชี้แนะของนักวิชาการพี่เลี้ยง 2. ผลการนำกระบวนการไปใช้ พบว่า (1) นักวิชาการพี่เลี้ยงที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 3 คน สามารถพัฒนาสมรรถภาพการชี้แนะในด้านทักษะการชี้แนะและด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ในการชี้แนะ ตามตัวบ่งชี้รวม 13 ประการ ได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 ระดับ ใน 11 ตัวบ่งชี้ คิดเป็นร้อยละ 85 ของตัวบ่งชี้ทั้งหมด (2) ด้านเจตคติต่อกระบวนการพัฒนาครูด้วยการชี้แนะ นักวิชาการพี่เลี้ยงให้ความเห็นว่า กระบวนการฯ ช่วยให้ตนเรียนรู้อย่างมีความหมายในสถานการณ์จริง สามารถทำงานอย่างเป็นระบบเกิดความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของครู และเรียนรู้การทำงานที่ตอบสนองความต้องการรายบุคคล รวมทั้งเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ร่วมกันกับครู สรุปได้ว่าการศึกษาทบทวนวรรณกรรมในเรื่องเกี่ยวกับเทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนโดยการโค้ช จะทำให้โรงเรียนสามารถแสดงออกความคิดใหม่ๆ อย่างมีคุณภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาตัวเองได้อย่างทุ่มเททั้งแรงกายแรงใจอย่างสร้างสรรค์ ส่วนการใช้เทคนิคพี่เลี้ยง (Mentoring) ทำให้ผู้บริหาร ครูในโรงเรียนสามารถทำหน้าที่ของผู้นำทีมที่เก่ง มีเทคนิคต่างๆ ที่จะ

สามารถดัดศักยภาพและประสิทธิภาพจากกลุ่มครูด้วยกันเองสามารถสอนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้อย่างเต็มศักยภาพ นอกจากนั้นการเรียนรู้จะเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับการพัฒนาการเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้เป็นอย่างดีส่งผลต่อการพัฒนาครู และนักเรียนมีความสุข ความพึงพอใจในการเรียนการสอนในชั้นเรียนและเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นตามมาประกอบกับการศึกษาทบทวนผลงานวิจัยในเรื่องการพัฒนาระบบการเสริมสมรรถภาพการชี้แนะของพี่เลี้ยงโดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ในการอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะช่วยเสริมสร้างและเป็นแนวทางพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

สรุปผลการทบทวนวรรณกรรมในเรื่องเกี่ยวกับเทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียน ที่ช่วยนำคนไปถึงจุดหมายได้อย่างรวดเร็ว เป็นการสอนงาน ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างโค้ชซึ่งเป็นผู้ที่ช่วยเหลือ ชวนคิด ในตัวผู้รับการโค้ชได้เรียนรู้ เกิดความตระหนักในตัวเองจนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและลงมือทำตามความคิด ความถนัด ความสามารถของตัวเอง ดังนั้นเทคนิคพี่เลี้ยง (Mentoring) เป็นหน้าที่ของผู้นำทีมได้แก่พี่เลี้ยง ที่จะต้องเป็นผู้นำที่เก่ง มีเทคนิคต่างๆ ที่จะสามารถดัดศักยภาพและประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาความสามารถของทีมให้ปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย ส่วนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการจัดการศึกษาเน้นผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ต้องจัดการศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ครูต้องนำเทคนิคการสอนแบบ Professional Learning Community (PLC) เป้าหมายหลักของการปฏิรูปโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ คือการสร้างโรงเรียนที่ทำให้ครูทุกคนเติบโตขึ้นได้ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยคณะผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เสริมสร้างทักษะวิชาชีพแก่นักเรียนในท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. วิเคราะห์ความต้องการในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

- 1) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะวิชาชีพแก่นักเรียนในท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียน จำแนกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert scale ซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale method) โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม มีดังนี้ 4.21-5.00 มีความพึงพอใจดีมาก 3.41-4.20 มีความพึงพอใจดี 2.61-3.40 มีความพึงพอใจปานกลาง 1.81-2.60 มีความพึงพอใจน้อย 1.00-1.80 มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2) การสร้างและพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนแบบ PLC ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีการดำเนินการดังนี้ (1) สำนวจความต้องการของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบ PLC โดยมีการจัดประชุมระดมความคิดเห็น อบรมครูให้มีความรู้เรื่องการสอนแบบ PLC ให้กับผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง หาปัญหา/สรุปปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2562 มีขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ PLC ในระดับสถานศึกษา ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานและอาชีพ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ/เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มสาระ/เป็นกรรมการ ครู/เป็นกรรมการ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ/เป็นกรรมการและเลขานุการ ขั้นที่ 2 จัดทำแผนขับเคลื่อน PLC ของโรงเรียน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ 2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ระดับสถานศึกษา (เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2562) 2.2 กำหนดแผนงานการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ระดับสถานศึกษา (เดือนมิถุนายน 2562) 2.3 ขับเคลื่อนกระบวนการ PLCสู่การปฏิบัติ (ดำเนินการหลังทำ PLC ทุกครั้งตามระยะเวลาที่เหมาะสม) 2.4 กำกับติดตาม นิเทศและประเมินผล (ช่วงเวลากรกฎาคม – สิงหาคม 2562) 2.5 สรุปรายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (เดือนกันยายน 2562) 2.6 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนและยกย่องเชิดชูเกียรติการขับเคลื่อนกระบวนการ PLCสู่สถานศึกษา (เดือนตุลาคม 2562) 2.7 ประเมินผลความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ PLC

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยแบ่งลักษณะของการเก็บข้อมูล ดังนี้ 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้ประกอบการทำวิจัยนั้นผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา บทความ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย 3) ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยทำการจัดประชุมกลุ่มระดมความคิดเห็น การสร้างและพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนแบบ PLC ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 , 5 และ 6 โรงเรียนปากคลองสอง นำไปใช้จัดการเรียนการสอน ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ให้ถูกต้องตามเนื้อหา (Content Analysis) และบรรยายประกอบความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบและคัดแยกได้ความถูกต้องสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำแบบสอบถามมาลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
- 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการประชุมกลุ่มและสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ให้ถูกต้องตามเนื้อหา (Content Analysis) และบรรยายประกอบความเรียง
- 3) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) คือ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะวิชาชีพแก่นักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลให้ครูได้รับความรู้และนำความรู้ไปใช้สอนนักเรียน ผู้เรียนมีทักษะปฏิบัติวิชาชีพสูงขึ้น และเมื่อประเมินผลการเรียนโดยใช้แบบทดสอบพบว่า

ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงขึ้นเมื่อเทียบกับคะแนนประเมินผลก่อนเรียน ในส่วนของผลการฝึกปฏิบัติตามใบงานโดยรวมปฏิบัติผ่านได้มากกว่า ร้อยละ 80

2. การศึกษาการสร้างแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะวิชาชีพแก่นักเรียนในท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู นักเรียนให้ความร่วมมือในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี โดยใช้แนวทางของการโค้ชและเทคนิคพี่เลี้ยงมาบูรณาการกับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ พัฒนาสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และนอกจากนี้ยังขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับชุมชนโดยนำองค์ความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดในการเข้าร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอาชีพในชุมชนทั้งที่เป็นโรงเรียนและพัฒนาวิชาชีพออกสู่ตลาดสร้างอาชีพและรายได้แก่นักเรียนในโรงเรียนและถ่ายทอดสู่ครอบครัวของตนเองได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจพบว่ากลุ่มประชากรมีความพึงพอใจต่อแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า การใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลให้ครูได้รับความรู้และนำความรู้ไปใช้สอนนักเรียน ผู้เรียนมีทักษะปฏิบัติวิชาชีพสูงขึ้น และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงขึ้นเมื่อเทียบกับคะแนนประเมินผลก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นรูปแบบใหม่ที่โรงเรียนไม่เคยได้เรียนรู้โดยเฉพาะครูและนักเรียน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการอบรมมาแล้วแต่ยังขาดประสบการณ์ในการนำมาถ่ายทอดยังครูและนักเรียนของตนเอง ดังนั้นเทคนิคพี่เลี้ยงจึงสามารถช่วยให้ผู้บริหาร ครู นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งในด้านการอบรมความรู้ การประชุมร่วมกัน การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสื่อการสอน การจัดทำแผนการสอนร่วมกันจนนำไปสู่การนำไปใช้จัดการเรียนการสอนพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้นและผู้เรียนได้พัฒนาอาชีพของตนเองจนสร้างรายได้ให้กับตนเองได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรกำหนด

2. จากผลการวิจัยการสร้างแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ผู้บริหาร ครู นักเรียนให้ความร่วมมือในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี โดยใช้แนวทางของการโค้ชและเทคนิคพี่เลี้ยงมาบูรณาการกับการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้พัฒนาสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนให้การสนับสนุนและร่วมมือทั้งในระดับผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในการพัฒนาตนเองซึ่งเป็นหนึ่งองค์ประกอบในการเสริมสร้างและพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบ PLC โดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยง โรงเรียนสามารถนำไปพัฒนาครูให้สามารถสร้างเครือข่ายให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในรายวิชาอื่นๆ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร การพัฒนาประสบการณ์การสอนของครู การสร้างความเป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ตามรูปแบบ PLC ในระดับสถานศึกษา และระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Siwakorn Rattichot (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

วิชาชีพเพื่อการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของครู มีองค์ประกอบคือ 1. ประสบการณ์ 2. ความรับผิดชอบ 3. ภาวะผู้นำร่วม 4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5. การทำงานแบบร่วมมือกันเป็นทีม 6. การให้สิ่งจูงใจ และจากการประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อการวิจัยใน ชั้นเรียนของครู ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chadarat Suksin et al. (2016) ศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวี โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยง ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนผ่านสื่ออีดีแอลทีวีโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยเทคนิคพี่เลี้ยงประกอบด้วย ขั้นตอน คือ ทดสอบก่อนการเรียนรู้, อบรมเนื้อหาเรื่องสื่ออีดีแอลทีวี และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ หาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจ และวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนมีผลการประเมินความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด 2. ผลการฝึกปฏิบัติตามใบงานโดยรวมปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์ ผลการทดสอบด้านความรู้และความเข้าใจมีคะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการสอบถามความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผล

ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีหลังเรียนสูงขึ้นเมื่อเทียบกับคะแนนประเมินผลก่อนเรียน สำหรับ ผลการฝึกปฏิบัติตามใบงานโดยรวมปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 80 ประชากรมีความพึงพอใจต่อแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยจากผลการวิจัย

- **เชิงนโยบาย** ด้านการพัฒนาโรงเรียนผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับเทคนิคพี่เลี้ยงที่นำมาบูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ ของโรงเรียนให้ครูทุกคนสามารถนำรูปแบบการสอนแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษา เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเป็นการช่วยลดปัญหาครูที่มีภาระงานมาก มีเวลาจำกัด ดังนั้นควรควรนำรูปแบบนี้ไปใช้ปฏิบัติให้เป็นปกติในชีวิตประจำวันเนื่องจากรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทำได้ตลอดเวลาโดยสอดคล้องกับสภาพเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนวัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรได้เป็นอย่างดี

- **เชิงวิชาการ** ควรเสริมสร้างแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงโรงเรียนสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้สามารถขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับชุมชนโดยนำองค์ความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดในการเข้าร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอาชีพในชุมชนทั้งที่เป็นโรงเรียนขนาดเดียวกันและขนาดอื่น ๆ นอกจากนั้นยังสามารถพัฒนาวิชาชีพออกสู่ตลาดสร้างอาชีพและรายได้แก่นักเรียนในโรงเรียนและถ่ายทอดสู่ครอบครัวของตนเองได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยประสิทธิภาพและประสิทธิผลการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพต้นแบบในกลุ่มโรงเรียนขนาดเดียวกันและขนาดอื่น ๆ เปรียบเทียบกัน

องค์ความรู้ใหม่

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการเสริมสร้างและพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนให้สามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เน้นให้ผู้บริหาร ครู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักเรียน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันจนสร้างให้เป็นกิจวัตรประจำวันให้มีการสร้างวัฒนธรรมในการนำแบบแผนการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคพี่เลี้ยงไปพัฒนาจนให้เกิดเป็นชุมชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน ตลอดจนครูและนักเรียนมีความสุขในการเรียน ทั้งนี้รูปแบบนี้เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างครูด้วยกันที่สามารถช่วยให้มองเห็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาการบริหารจัดการในชั้นเรียนและร่วมแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่นำมาพัฒนานักเรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ร่วมกัน และครูสามารถบูรณาการแบบแผนการจัดการเรียนการสอนนี้ร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มอื่นๆ ได้หลากหลายนำไปสู่กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกำหนด

References

- Manabu, S. (2019). *Concept School Reform a Learning Community and Practical Application of Theory* (2nd ed.). Bangkok: Pico (Thailand).
- Meesutha, A., & Sachukorn, S. (2010). *Performance Evaluation* (16th ed.). Bangkok: Technology Promotion Association (Thailand-Japan) Press.
- Ministry of Education. (2002). *National Education Act B.E. 2542 (1999) and Amendments (Second National Education Act B.E. 2545 (2002))*. Bangkok: Ministry of Education.
- Panich, V. (2012). *A Way to Create Learning for Disciples in The 21st Century*. Bangkok: Tathata Publication.
- Phanthalert, C. (2006). *Development of Academic Mentors' Coaching Competency Enhancement Process Using Experiential Learning in School-based Training*. Doctor of Education. Chulalongkorn University.
- Rattichot, S. (2018). *Guideline Development of Professional Learning Community for Classroom Action Research of Teacher in Secondary School in Bangkok under Office of The Basic Education Commission: Mixed Methods Research Approach*. Doctor of Philosophy. Srinakharinwirot University

- Sergiovanni, T. J. (1994). Building Community in Schools. San Francisco, C.A: Jossey Bass.
- Suksawang S. (2020). *Coaching*. Retrieved February 27, 2020, from <https://www.hcdcoaching.com>.
- Suixin, C., Arreerard, W., Tayraukham, S., Arreerard, T. (2016). The Tryout Results of English Language Learning Promotion Method for the Communities through eDLTV Media by Using School-Based Learning and Mentor Technique. *Social Science Research and Academic Journal*, 11(33), 101-114.